

[Aleg. 7

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o przekazanych mu przez Wys. Sejm
petycyach.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami z 18. marca i z 10. października 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu szereg petycyi, a mianowicie:

a) petycyje: L. 175 Anny Załuckiej, L. 178 Maryi Hanaczewskiej, wdów po stróżach gmachu sejmowego, L. 698 Walentyny Bobrowskiej, wdowy po inżynierze biura kolejowego, L. s. 512 Maryi Zajączkowskiej, wdowy po pisarzu etatowym, L. s. 1004 Waleryi Biełkowskiej, wdowy po archiwście, L. s. 1073 sierot po Kazimierzu Sałamaszyńskim, stróżu gmachu sejmowego, L. 1165 Edwarda Turczyńskiego, byłego stróża gmachu sejmowego, L. 1546 Franciszki Bojkowskiej, wdowy po portyerze — do zbadania;

b) L. s. 3519 Seweryna Krogulskiego, emerytowanego kasyera — do sprawdzenia przytoczonych w petycyi okoliczności i przedstawienia odpowiednich wniosków;

c) L. s. 80 dyetaryuszy Wydziału krajowego — do załatwienia i przedłożenia odpowiednich wniosków;

d) L. s. 2318 Edmunda Dąbrowskiego, L. s. 524 i 2650 stróżów gmachu sejmowego, L. s. 2300 stróżów gmachu żandarmeryi, L. s. 2328 Anny Załuckiej, wdowy po stróżu gmachu sejmowego, L. s. 2416 Maryi Rudzkiej, wdowy po asystencie rachunkowym, L. s. 2435 Katarzyny Pogorzelskiej, wdowy po stróżu, L. s. 2441 Apolonii Sternałowej, wdowy po praktykancie rachunkowym, L. s. 2442 Leontyny Sapalaczyńskiej, siostry po rewidencie rachunkowym, L. s. 2448 Anny Wojtyny, L. s. 2449 Maryi Bubesowej, wdów po stróżach, L. s. 2519 Wandy Dziubińskiej, wdowy po praktykancie rachunkowym, L. s. 2539 Franciszki Kratochwilowej, L. s. 2530 Maryi Baryckiej,

wdów po dyetaryuszach, L. s. 2766 Emilii Sternalowej, wdowy po adjunkcie kasowym, L. s. 2785 Marcyanny Zakrzewskiej, wdowy po sekretarzu, L. s. 2990 Matyldy Polińskiej, wdowy po profesorze stenografii, L. s. 2983 Malwiny Stroynowskiej, wdowy po dyetaryuszu — „do zbadania i ewentualnego“ lub „możliwego uwzględnienia przy preliminarzu na r. 1908“.

Stosownie do polecenia, Wydział krajowy zbadał wszystkie przekazane mu petycje i przedkłada Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie następujących jednorazowych darów z łaski:

1) Annie Załuckiej 100 K; 2) Maryi Hanaczewskiej 100 K; 3) Józefie Maryi Bienkowskiej 140 K; 4) Rozalii Sałamaszyńskiej 50 K; 5) Katarzynie Pogorzelskiej 200 K; 6) Apolonii Sternalowej 200 K; 7) Leontynie Sapałaczyńskiej 300 K; 8) Annie Wojtynie 200 K; 9) Wandzie Dziubińskiej 400 K; 10) Franciszce Kratochwilowej 200 K; 11) Maryi Baryckiej 200 K; 12) Marcyannie Zakrzewskiej 200 K i kwoty te wstawia do Rubr. XIV. preliminarza budżetu na r. 1908.

Petycji Maryi Zajączkowskiej, Walentyny Bobrowskiej, Edwarda Tureczyńskiego, Franciszki Bojkowskiej, Maryi Bubesowej, Emilii Sternalowej, Maryi Rudzkiej, Malwiny Stroynowskiej, Matyldy Polińskiej, Edmunda Dąbrowskiego i Seweryna Krogulskiego Wydział krajowy przy układaniu preliminarza na r. 1908 nie uwzględnił i ogranicza się do złożenia Wys. Sejmowi następującego o nich sprawozdania.

Marya Zajączkowska (petycja L. s. 512), wdowa po pisarzu etatowym, nie mając prawa do pensji wdowiej, otrzymała jednorazową odprawę w kwocie 650 K, a nadto pobiera stały dar z łaski o rocznych 300 K, przyznany jej uchwałą Wys. Sejmu z dnia 24. marca 1899.

Walentyna Bobrowska (petycja L. s. 698), wdowa po inżynierze krajow. biura kolejowego, pobiera pensję wdowią w kwocie 1400 K rocznie i dodatek na wychowanie córki w kwocie 280 K rocznie.

Edward Tureczyński (petycja L. s. 1165), był stróż gmachu sejmowego, został ze służby w drodze dyscyplinarnej wydalony, przyczem Wydział krajowy przyznał mu tytułem odprawy trzymiesięczną płacę w kwocie 150 K.

Franciszka Bojkowska (petycja L. s. 1546), wdowa po portyerze, pobiera pensję wdowią o rocznych 400 K i dodatek na wychowanie dwojga dzieci po 80 K rocznie dla każdego.

Marya Bubesowa (petycja L. s. 2449), wdowa po stróżu gmachu sejmowego, otrzymała uchwałą Wys. Sejmu z dnia 22. października 1903 stały dar z łaski o rocznych 400 K, a nadto na wychowanie dwojga dzieci po 160 K rocznie dla każdego; wypłata dodatków na wychowanie zanikniętą została dla syna z powodu jego śmierci z końcem kwietnia 1905, dla córki z powodu jej wyjścia za mąż z końcem października 1907.

Emilia Sternal (petycja L. s. 2766), wdowa po adjunkcie kasowym, pobiera pensję wdowią o rocznych 700 K.

Marya Rudzka (petycja L. s. 2416), wdowa po asystencie rachunkowym, który w drodze dyscyplinarnej ze służby wydalony został, Malwina Stroynowska (petycja L. s. 2933), wdowa po dyetaryuszu, i Matylda Polińska (petycja L. s. 2790), wdowa po profesorze stenografii i długoletnim przedsiębiorcy sejmowego biura stenograficznego, nie pobierają zaopatrzeń, Wydział krajowy nie znajduje jednak w petycjach podstawy do ich uwzględnienia w preliminarzu budżetu na r. 1908.

Edmund Dąbrowski (petycja L. s. 2318) jako asystent rachunkowy został uchwałą Wydziału krajowego z dnia 3. stycznia 1905 przeniesiony w stały stan spoczynku, przyczem policzył mu Wydział krajowy do 12 lat służby, policzalnych do emerytury, 5 lat spędzonych w służbie w charakterze dyetaryusza i wymierzył mu emeryturę za 17 lat służby w kwocie 864 K rocznie.

Gdy następnie Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 18. marca 1907 powziął uchwałę: „W załatwieniu petycji E. Dąbrowskiego, em. asystenta rachunkowego, Sejm zezwala, aby mu od 1. kwietnia 1907 przy wymiarze emerytury policzono cały czas w służbie krajowej faktycznie spędzony i wstawił do budżetu na r. 1907 jako „uzupełnienie emerytury od 1. kwietnia do 31. grudnia 1907 kwotę 120 K“,

Wydział krajowy wykonał ściśle powyższą uchwałę, asygnując uzupełnienie emerytury o rocznych 160 K od dnia 1. kwietnia 1907. W petycyi wniesionej ponownie do Wys. Sejmu do L. s. 2318, a przez Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu przekazanej, uprasza petent o przyznanie mu uzupełnienia emerytury od dnia przeniesienia w stan spoczynku, t. j. od dnia 1. lutego 1905.

Seweryn Krogulski (petycyja L. s. 3519) został jako kasyer kasy krajowej uchwałą Wydziału krajowego z 30. czerwca 1907 przeniesiony w stały stan spoczynku, przy czem policzono mu do 27 lat służby, policzalnej do emerytury, jeszcze 5 lat spędzonych w charakterze dyetaryusza i wymierzono emeryturę za 32 lat służby w kwocie 3276 K. W petycyi swej uprasza p. Krogulski o policzenie mu jeszcze 3 lat, motywując swą prośbę tem, że w służbie krajowej przedwcześnie zdrowie stracił. Wydział krajowy, nie mając podstawy do stwierdzenia, czy petent w istocie w służbie zdrowie utracił, może jedynie zaznaczyć, że p. Krogulski przeważnie zajęty był w oddziale rachunkowym, a od r. 1898 w kasie krajowej i że przy wymiarze emerytury policzono mu cały czas faktycznie w służbie krajowej spędzony.

Podczas t. r. wiosennej sesyi sejmowej wniesli stróże gmachu sejmowego petycję do L. s. 524 o unormowanie płacy. Wys. Sejm przy rozprawach nad Rubr. II. poz. 19 budżetu na r. 1907 powziął odnośnie do tej petycyi następującą uchwałę: „petycję L. s. 524 stróżów gmachu sejmowego o unormowanie płacy z uwzględnieniem obecnej drożyzny przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem przedłożenia wniosków względem polepszenia wynagrodzenia petentów od 1. stycznia 1908“, a zarazem przeznaczył „na polepszenie poborów sług niestających „nadzwyczajny wydatek w kwocie 2000 K.

W czasie tegorocznej jesiennej sesyi sejmowej wniesli ci sami stróże ponownie petycję do L. s. 2650 o uregulowanie poborów i ubezpieczenie ich i rodzin na starość, a stróże zajęci w gmachu żandarmerji we Lwowie petycję do L. s. 2300 o udzielenie zapomogi. Obie te petycje przekazał Wys. Sejm uchwałą z 10. października 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia przy układaniu projektu budżetu na r. 1908.

Kwotę 2000 K, przeznaczoną na polepszenie poborów, rozdzielił Wydział krajowy w ten sposób, że część stróżów mających w gmachu sejmowym mieszkanie otrzymała po 62 K 50 h, ci zaś, którzy mieszkania nie mają, po 100 K, płatnych w dwóch ratach, t. j. na wiosnę i w jesieni — a o przekazanych petycyach składa niniejszem następujące sprawozdanie:

Stróże gmachu sejmowego pobierają w regule zasługi po 600 K rocznie — trzech tylko pobiera nieco więcej a mianowicie jeden, który służy już 38 lat, pobiera 840 K, drugi, który służy lat 34, pobiera 720 K, a trzeci, który pełni obowiązki zastępcy woźnego 730 K. Część stróżów ma w gmachu sejmowym wolne mieszkanie — nie wszyscy, gdyż niema tyle mieszkań, ilu jest stróżów, młodszy więc latami służby mieszkań nie mają — otrzymują je dopiero w miarę opróżnienia mieszkań i według starszeństwa w służbie. Obecnie, gdy nowe skrzydło gmachu sejmowego już ukończono, przybędzie kilkanaście ubikacyi, które można będzie przeznaczyć na mieszkania dla stróżów tak, że wszyscy lub prawie wszyscy będą mieć wolne mieszkanie.

Nadto otrzymują oni dwa razy do roku datki świąteczne, t. j. na Boże Narodzenie po 30 K i na Wielką Noc po 25 K, a młodszy wynagrodzenie za pełnienie warty nocnej przeciętnie po 45 K rocznie.

Jakkolwiek już przez samo uzyskanie wolnych mieszkań w skrzydle gmachu sejmowego położenie petentów znacznie się polepszy, tu jednak Wydział krajowy, licząc się z panującą we Lwowie drożyzną, postanowił w myśl intencji Wys. Sejmu, widocznej z powziętej uchwały, podwyższyć ich zasługi bez różnicy na wysokość pobieranych zasług każdemu o 100 K rocznie — tak, iż jeden pobierać będzie 940 K, jeden 830, jeden 820, a reszta po 700 K, a zasługi froterów z 552 K rocznie podwyższyć o 65 K rocznie i potrzebny na to wydatek wstawia Wydział krajowy do Rubr. II. preliminarza wydatków na r. 1908, t. j.:

w poz. 19 (która obejmuje podwyższone zasługi wszystkich dotychczasowych, a nadto dla 2 nowych stróży do nowego skrzydła) w kwocie . . . 15.890 K

w poz. 26 c) (która w ryczałcie na froterowanie obejmuje zarazem podwyższone wynagrodzenie dotychczasowych 3 froterów i wynagrodzenie 2 nowych froterów dla nowego skrzydła) . . . 3.085 „
razem . . . 18.975 K

czyli od odnośnych kredytów roku 1907, wynoszących w poz. 19 zwy-
czajne . . . 12.610 K

nadzwyczajne . . . 2.000 „
razem . . . 14.610 K

i w poz. 26 c) . . . 1.656 „ 16.266 „
więcej o kwotę . . . 2.709 K.

W sprawie zabezpieczenia służby niestałej na starość Wydział krajowy nie przedstawia Wys. Sejmowi wniosków, lecz stwierdza, że chociaż w sprawie zabezpieczenia niema stałych przepisów i norm zasadniczo tę sprawę regulujących, to jednak Wydział krajowy w każdym poszczególnym wypadku, jeżeli stróż gmachu sejmo-
wego czyto skutkiem starości czy chorobą spowodowanej niezdolności do pracy służby pełnić nie może, jeżeli tylko czas dłuższy w tej służbie zostawał, przedstawia Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie mu stałego daru z łaski czyli zaopatrzenia, a do chwili powzięcia przez Wys. Sejm uchwały asygnuje mu ten dar z łaski z fun-
duszu dyspozycyjnego. W ten sam sposób przychodzi Wys. Sejm i Wydział krajowy z pomocą pozostałej po nim rodzinie.

Na posiedzeniu dnia 16. marca 1907 powziął Wys. Sejm następującą uchwałę:
„Petycyę L. s. 80 dyetaryuszy Wydziału krajowego przekazuje Sejm do załatwienia Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby przedłożył odpowiednie wnioski w sprawie uregulowania wynagrodzenia dyurnistów od 1. stycznia 1908 z uwzględnieniem obec-
nych stosunków drożyznianych“, a zarazem wstawił Wys. Sejm na podwyższenie wy-
nagrodzenia dyurnistów jako nadzwyczajny wydatek ryczałt w kwocie 14.000 K. Powyższy ryczałt rozdzielił Wydział krajowy między poszczególne oddziały w ten
sposób, że na dyetaryuszy oddziału conceptowego wypadło 2118 K, na oddział mani-
pulacyjny 5779 K, a na oddział rachunkowy 6103 K, razem 14.000 K. Biorąc w ra-
chunek powyższy ryczałt, pobierają dyetaryusze:

a) oddziału conceptowego:

5 dyetaryuszy po	2 K	70 h	dziennie
2 „ „ „ „ „	2 „	40 „	„
razem 7 osób, rocznie 6.697 K 80 h.			

b) oddziału rachunkowego:

1 dyetaryusz po	4 K	— h	dziennie
2 „ „ „ „ „	3 „	60 „	„
18 „ „ „ „ „	2 „	80 „	„
20 „ „ „ „ „	2 „	70 „	„
razem 41 osób, rocznie 42.309 K 60 h			

c) oddziału manipulacyjnego:

8 dyetaryuszy po	2 K	80 h	dziennie
1 „ „ „ „ „	2 „	70 „	„
5 „ „ „ „ „	2 „	60 „	„
4 „ „ „ „ „	2 „	40 „	„

3 dyetaryusze po	2 K	30 h	dziennie
25 " "	2 "	20 "	"
razem 46 osób, rocznie 40.113 K 60 h.			

W petycji, którą Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia przekazał, upraszają petenci o zrównanie ich wynagrodzeń z wynagrodzeniem dyetaryuszy władz rządowych i o uregulowanie ich stosunku przez zaopatrzenie w razie choroby lub niezdolności do pracy.

Odnosnie do pierwszej prośby petentów Wydział krajowy stwierdza, że wynagrodzenie pomocników kancelaryjnych władz rządowych we Lwowie wynosi bez względu na rodzaj zajęcia i czas służby dla wszystkich po 3 K 20 h dziennie.

Wydział krajowy, uwzględniając panującą we Lwowie drożyznę, a nadto kierując się intencją Wys. Sejmu, pragnie polepszyć położenie materialne swych dziennych pracowników przez podwyższenie ich dziennego wynagrodzenia, nie może jednak ściśle trzymać się normy przyjętej u władz rządowych i wprowadzać jednolitej miary wynagrodzenia dla wszystkich, gdyż musi uwzględniać różnice, zachodzące między dyetaryuszami nowo wstępującymi, ze służbą jeszcze nieobeznanymi, a tem samem mniej użytecznymi, a dyetaryuszami dłuższy czas pracującymi, a tem samem użyteczniejszymi, dalej między dyetaryuszami pełniącymi czynności mundantów a dyetaryuszami przydzielonymi do pomocy referentom i pracującymi pod ich kierunkiem więcej samodzielnie, wreszcie między dyetaryuszami pracującymi tylko czasowo, zazwyczaj podczas studyów uniwersyteckich, dla których pobierane wynagrodzenie nie jest jedynym środkiem do życia, ale raczej pomocą do nkończenia studyów, a dyetaryuszami stałymi, dla których to wynagrodzenie jest jedynym środkiem utrzymania dla nich i ich rodzin.

Ze względu na te różnice uważa Wydział krajowy za słuszne zatrzymać i nadal zasadę stopniowania wynagrodzenia, zmniejszyć natomiast ilość stopni i w myśl powyższej zasady nstanawia następujące kategorie tych wynagrodzeń:

a) w oddziale konceptowym jedną kategorię dla wszystkich po 3 K dziennie;

b) w oddziale rachunkowym dwie kategorie, t. j. po 3 K i 3 K 20 h dziennie (z wyjątkiem co do trzech osób, które już długo służą i które wyższe nieco wynagrodzenie i nadal zatrzymać muszą);

c) w oddziale manipulacyjnym 3 kategorie, t. j. minimum 2 K 50 h, środkowe 3 K 80 h, maximum 3 K 20 h.

W granicach tych kategorii wynagrodzenia wynosić będą:

a) w oddziale rachunkowym :

44% t. j. 18 osób po	3 K	20 h
49% " 20 " "	3 "	" "
7% " 3 " "	jak dotychczas po 4 K,	
	względnie po 3 K 60 h	

b) w oddziale manipulacyjnym :

17% t. j. 8 osób po	3 K	20 h
29% " 13 " "	2 "	80 "
54% " 25 " "	2 "	50 "

Skutkiem tego podwyższenia wynosić będzie zapotrzebowany na rok 1908 kredyt „na dyurna wogóle“ kwotę 116.933 K, t. j. więcej o 13.079 od uchwalonego na ten cel na rok 1907 kredytu zwyczajnego i nadzwyczajnego w łącznej kwocie 103.854 K, a więcej o 27.079 K od kredytu zwyczajnego na rok 1907 uchwalonego i powyższą kwotę 116.933 K wstawia Wydział krajowy w odnośnej pozycji Rubr. II. preliminarza wydatków na rok 1908.

Odnośnie do drugiej prośby, t. j. o unormowanie sprawy zaopatrzenia na wypadek choroby lub niezdolności do pracy, Wydział krajowy nie widzi potrzeby przedstawiania Wysokiemu Sejmowi osobnych wniosków, gdyż sprawa ta skutkiem ustawy państwowej z dnia 16. grudnia 1906 Dz. p. p. Nr. 1 „o ubezpieczeniu pensyjnym funkcyjonyaryuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcyjonyaryuszy w służbie publicznej“ bliską jest pomyślnego dla petentów załatwienia.

Ustawa ta ma wejść w życie w dniu 1. stycznia 1909 — a zestawienie listy osób, mających być po myśli powyższej ustawy ubezpieczonymi, sprawa utworzenia zakładu pensyjnego oraz jego biur krajowych jest właśnie przedmiotem korespondencji pomiędzy c. k. Namiestnictwem a Wydziałem krajowym.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

I. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

II. Sejm przyznaje tytułem jednorazowych darów z łaski:

1) Annie Załuckiej 100 K, 2) Maryi Hanaczewskiej 100 K, 3) Józefie Maryi dw. im. Bienkowskiej 140 K, 4) Rozalii Sałamaszyńskiej 50 K, 5) Katarzynie Pogorzelskiej 200 K, 6) Apolonii Sternalowej 200 K, 7) Leontynie Sapałaczyńskiej 300 K, 8) Annie Wojtynie 200 K, 9) Wandzie Dziubińskiej 400 K, 10) Franciszce Kratochwilowej 200 K, 11) Maryi Baryckiej 200 K, 12) Marcyannie Zakrzewskiej 200 K

Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.